

Sierra Club

Sierra klub byl založen v roce 1892 Johnem Muirem, jak řekl Muir, aby „udělal něco pro divočinu a potěchu hor“. Příčinou vzniku byla ochrana v té době nově vzniklého Yosemitekého národního parku proti hlasům prosazujícím zmenšení jeho hranic. Nejdramatičtější byla kampaň proti přehrazení Hetch Hetchy údolí uvnitř Yosemitekého NP. V roce 1913 byla bitva definitivně prohrána a z údolí se stala vodní nádrž, která zajišťovala vodu pro rostoucí San Francisco.

Některé z úspěchů, na kterých se Sierra klub podílel:

- Založení Yosemite a Yellowstone národních parků
- Uzákonění Clean Water Act a Endangered Species Act
- Status národní přírodní památky pro Utah- Grand Staircase-Escalante
- Alaska National Interest Lands Conservation Act zahrnující více než 100 mil. akrů parků, refugií přírody - wildlife refuges a přírodních oblastí- wilderness areas

Sierra klub organizuje turistiku a jiné výlety, pracuje na lokálních, státních a národních otázkách v každém státě USA a téměř v každé provincii Kanady.

Sierra club má 700,000 členů. Spoluprací se snaží chránit komunity a planetu. Jsou americkou nejstarší, největší a nejvlivnější grassroots environmentální organizací. Pomocí grassroot aktivismu, vzdělávání veřejnosti, agitování a vedení sporu, pracuje na ochraně zdraví ŽP a zůstávajících přírodních oblastí.

Poslání organizace:

1. Objevovat, poznávat, těšit se a chránit původní oblasti Země
2. Využívat a podporovat zodpovědné/racionální využívání ekosystémů a přírodních zdrojů
3. Vzdělávat a podporovat lidskost k ochraně a obnovovat kvalitu přírodního a lidského prostředí
4. Používat všechny zákonné prostředky k provedení těchto bodů

Činnost NNO

Hlavní priority:

1. Čistá voda - Vzdělávání a zapojování veřejnosti do ochrany a obnovy kvality státních vod a mokřadů
2. Ukončit komerční logging

3. Stop rozšiřování - Bojují proti špatně plánovanému a prudkému rozvoji a podporujeme rozumně rostoucí komunity – společnosti, které zvyšují výběr transportních možností, zmenšují znečištění vod a ovzduší a chrání naši přírodu
4. Ochrana přírodní oblasti - Wildland kampaň Sierra klubu je ambiciózní program na zajištění trvalé ochrany pro 100 milionů akrů americké přírody na další desetiletí.

+ další:

5. Celosvětová populace - Růst populace ovlivňuje stav životního prostředí. Pracujeme na zpomalování tohoto růstu a jeho důsledků podporováním dobrovolného plánování rodičovství a povzbuzováním veřejnosti k hájení přístupu žen a děvčat k jejich základním právům, v rámci zdravotní péče a vzdělání.
6. Chránit státní lesy - Kampaň pro ochranu a obnovu lesů pracuje na ochraně a obnově zdravého lesního ekosystému a udržitelných lokálních ekonomik, ochraně státních lesů a chránit společnost před nebezpečím požárů.
7. Spravedlivý obchod - Obchod je více zapojen do více tradičních environmentálních otázek jako přídutp k čistému ovzduší, čisté vodě a návštěvě veřejných prostranstev. Sierra club chce obchod, který je čistý, zelený a spravedlivý, kde jsou chráněny lidské životy a živobytí/existence.
8. Globální oteplování a energie - Podporujeme řešení globálního oteplování používáním aktuálních/nejnovějších a ostrých/pronikavých/nezkreslujících technologií, které budou redukovat používání fosilních paliv. Změnou na energeticky efektivní auta a nákladní auta, čistých a obnovitelných energií, můžeme omezovat znečištění způsobené globálním oteplováním, ušetřit peníze spotřebitelům a zmenšit naši závislost na ropě/oleji.

Mezinárodní priority:

Mise: Chránit a obnovovat světové ŽP pomocí tří hlavních základních thrusts ??:

- Celkově posílit veřejnost a jednotlivce
- Snižovat globální environmentální důsledky USA aktivit
- Podpořit environmentální perspektivy a ochranu v mezinárodních úmluvách a činnostech

Dále je Sierra klub aktivní v:

- Environmentální spravedlnosti a vzdělání
- Továrny na zvířata
- GMO
- Negativní důsledky pastvy dobytka
- Život v oceánech i na pevnině
- Nukleární odpad, toxické chemické znečištění

- Rekreační, ekoregióny
- Udržitelný konzum
- Transport a transport odpadků
- Ochrana mokřin a divokých zvířat
- Čisté ovzduší

Veřejnost má možnost aktivně se zapojit při řešení problémů:

- Je vybízena k zaslání dopisu v různých problémech ŽP různým institucím, úřadům, odpovědným osobám
- Stát se aktivistou nebo darovat finanční částku nebo darovat známému členství v Sierra Klubu
- Využít nabídky turistiky Sierra klubu - výlety zahrnují podle výběru pozorování ptáků, cyklistiku, turistiku, horolezectví, lyžování apod.
- Strávit volný čas na chatě Sierra Klubu v horách Siery Nevady - Clair Tappaan Lodge nebo klubové chaty poblíž jezera Tahoe

Charakteristické znaky NNO

- tvrdě brojí proti politice G. Bushe – např. v oblastech: ochrana lesů, kvality vod, ...
- nebojí se vydělávat

Financování

- Finanční dary veřejnosti
- Příspěvky z nabízených víkendů, turistik, chat
-
- Sierra klub fondy : využívají atraktivních investičních příležitostí ve známých akciových společnostech, které musí splňovat sociální a environmentální požadavky Sierra klubu (ohledem chování zvířat, znečištění, zbraní, tabáku, fosilních paliv, pracovních podmínek, environmentálního managementu, zemědělství)
  - Sierra klub akciový fond (stock fund)
  - Sierra klub federální fond – dluhopisy
  - Sierra klub vyvážený fond

Otevřené otázky: Jak se mohou naše NNO poučit z financování Sierra klubu.

Děti Země

Poslání organizace:

Hlavním cílem a posláním Děti Země je ochrana přírody a krajiny, dále se organizace zabývá ochranou životního prostředí, podporou veřejnosti v jejím zapojování do ochrany životního prostředí a do veřejného života, ekologickou výchovou, osvětou a vzděláváním, v menší míře pak ochranou práv spotřebitelů či propagací alternativních kulturních a uměleckých aktivit. Obecně je posláním Děti Země **zejména ochrana přírody a životního prostředí a podpora veřejnosti a nutných opatření k jeho zlepšování.**

Děti Země vznikly 28. září 1989 (rozhodnutím, které vedlo později k transformaci tehdejší pražské 75. ZO ČSOP "Bořena" v novou ekologickou organizaci Děti Země), oficiální registrace občanského sdružení Děti Země byla na Ministerstvu vnitra ČR provedena 9. dubna 1990. Organizace se na svých stránkách (www.detizeme.cz) představuje:

"Nejsme malé děti - bezbranné a naivní. Jsme si dobře vědomi možností, které se naskýtají pro účinnou ochranu životního prostředí a přírody. Zcela v souladu s demokratickými principy a zásadami nenásilí dokážeme, a nadále hodláme, účinně bránit zbytečnému ničení naší přírody, zvláště v případech, kdy základní práva občanů na zdravé a čisté prostředí musejí ustoupit nejasným zájmům politicko-ekonomickým. Jsme přesvědčeni, že člověk dokáže žít dlouhodobě v souladu s přírodou, aniž by se musel vracet do jeskyní a svítit si tam loučemi, jak je nám a jiným podobným sdružením často podsouváno.

Věříme v občanskou společnost, v níž mají všichni lidé možnost aktivně chránit sebe, své zdraví a životní prostředí, bez ohledu na to, jaká politická strana či ideologie zrovna rozhoduje. Působíme proto decentralizovaně, jen tak můžeme účinně pomoci lidem s jejich konkrétními problémy a na konkrétním místě.

Máme mnohaleté zkušenosti, které dáváme občanům k dispozici. Jsme nezávislí, zodpovídáme se pouze veřejnosti. Stejně jako je naše činnost otevřená, tak i rozhodování o budoucnosti životního prostředí musí být naprosto otevřené. Ochrana přírody není věcí tajných projektů a dohod, je zcela věcí veřejnou."

Činnost organizace:

Děti Země pracují na celostátní úrovni v několika programech - Doprava, Příroda a Věc veřejná. Jednotlivé aktivity mohou mít regionální charakter (práce na problému v konkrétním kraji – například kauza dálnice D8 – nebo zcela lokální, například stavba v konkrétním městě). Vybíráme z výroční zprávy:

Program Doprava

"Člověk má právo zvolit si prostředek pro svou přepravu. Snažíme se docílit toho, aby měl

možnost výběru z kvalitních alternativ, jejichž dopad na přírodu není ničivý. Města nemusejí být nebezpečným dusivým autoparkem, naše krajina nemusí být pouhou zelenou výplní sítě dálnic."

Nejdůležitější činností v programu je každoroční pořádání celostátní akce Den bez aut. Asi polovina poboček Děti Země dlouhodobě aktivně usiluje o zlepšování podmínek pro cyklisty. Děti Země v plzeňské pobočce upozorňují na nedostatky Integrovaného dopravního systému Plzeňska, v Ostravě se pracuje na projektu "Beskydského autobusu". Nejvíce pozornosti dopravě věnuje Klub za udržitelnou dopravu, např. prosazováním šetrnější varianty dálnice D8.

Program Příroda

"V přírodě musí být zachován prostor pro přežití všech živých tvorů, včetně člověka. Nepochybujeme o tom, že takové soužití je možné a v naší práci se snažíme o jeho naplnění."

Výhradně na ochranu přírody své aktivity zaměřují Klub ochrany dravců a sov a Klub za záchranu Polabí. Další významné projekty se v tomto roce zabývaly ohrožením přírody Doupovských hor záměrem výstavby zábavního areálu, narušováním krajinného rázu výstavbou stožárů mobilních operátorů, kampaň k motocyklové soutěži Šestidenní. Velká část našich poboček se účastní správních řízení týkajících se ochrany přírody a krajiny.

Program Věc veřejná

"Stejně tak, jako připomínáme dětem a mladým lidem na školách, co pro člověka znamená nezbytnost chránit své životní prostředí, tak jsme také rozhodnutí to připomínat i všem odpovědným dospělým, kteří na to zapominají - úředníkům veřejné správy, politikům a investorům."

Desítky případů řešených Centrem pro podporu občanů a každoroční vyhlašování ankety Ropák roku a Zelená perla jsou asi nejdůležitějšími činnostmi Děti Země v tomto programu. Berounská a zlínská pobočka se navíc věnuje ekovýchově.

Charakteristika organizace

Svou činnost Děti Země prezentují v dlouhém výčtu úspěchů, které organizaci do velké míry charakterizují: jedná se o krátkodobé i dlouhodobé aktivity, na úrovni lokální až celostátní, od přírodně-ochranářských ("v terénu") až po kancelářskou práci (sledování kauz, účast ve správních řízeních a podobně). Z výčtu dosavadních úspěchů Děti Země vybíráme:

2 0 0 4

- vysázeli jsme stovky původních listnáčů a ovocných stromů do alejí kolem polních cest v CHKO Kokořínsko
- uhlídali jsme před rušením návštěvníky přírody a možným vykradením mlád'at překupníky zvířat dvě hnízda sokolů stěhovavých. Z každého vylétla tři mlád'ata
- díky vyvěšeným hnízdním budkám, zahnízdlily na okrese Pelhřimov vzácné sovy. Sova pálená úspěšně vyvedla čtyři mlád'ata a sýc rousný šest mlád'at
- do volné přírody jsme vypustili deset sov pálených z umělého odchovu. Tyto sovy pomohou v návratu tohoto druhu do přírody Vysočiny

- v jarním období jsme na křížení tahové cesty obojživelníků se silnicí přenesli 1286 ropuch obecných a zabránili tak úhynu několika desítek z nich pod koly projíždějících automobilů
- prosadili jsme spojení plzeňských čtvrtí Severní předměstí a Vinice cyklostezkami s centrem města
- pomohli jsme prosadit výsadbu úzkého pruhu zeleně v Plzni v souvislosti se stavbou supermarketu LIDL

2 0 0 3

- v reakci na Děti Země vyhlášený bojkot supermarketů Lidl přistoupila společnost Lidl na podmínku vysázení deseti stromů za každý nelegálně pokácený strom v blízkosti svých supermarketů
- dosáhli jsme snížení počtu chovaných slepic v nově stavěných drůbežárnách na Domažlicku z 1.600.000 na 800.000 a prosadili jsme zlepšení podmínek chovaných zvířat
- liberecká spalovna komunálních odpadů zapojila do procesu čištění spalin dioxinový filtr. Společnost Termizo k tomuto kroku přistoupila po několik let trvající ostré kritice Děti Země.
- v Praze se dodatečně v polovině roku podařilo prosadit zvýšení částky na výstavbu cyklostezek z původně navržených 0 Kč na 20 milionů a zřízení funkce cyklistického koordinátora na magistrátu
- vytvořili jsme dvě mokřadní tůně v PR Mokřady Dolní Liběchovky
- před libereckou radnicí jsou od září 2003 umístěny stojany na jízdní kola. Děti Země na problém špatných podmínek pro parkování jízdních kol ve městě upozornily, když v dubnu 2003 předaly libereckému primátorovi jako dárek ke Dni Země stojan na kola.

2 0 0 2

- pomohli jsme místním obyvatelům ubránit klidný zelený vnitroblok před stavbou nepotřebného Penny marketu
- zachránili jsme 55 stromů a 156 m² keřového porostu před stavbou nového parkoviště v Plzni na Lochotíně
- prosadili jsme, že trasa mezinárodní motocyklové Šestidenní v Jizerských horách nebyly vedeny přes původně navrhované přírodně cenné lokality. Nejenže tratě musely být vedeny mimo Chráněná krajinná území, ale závodníci museli všechny vodní toky křížit pouze po vybudovaném přemostění

2 0 0 1

- společně s místními občany jsme zabránili výstavbě chemické výroby oxidu chromitého v Nymburce, která by výrazně ovlivnila životní prostředí a zdraví občanů
- vystavěli jsme naučnou stezku v Českém krasu

2 0 0 0

- podařilo se nám vybudovat a otevřít zimní zahradu v objektu mateřské školky v Bohumilicích
- přispěli jsme k změně umístění plánovaného Distribučního centra Ostravsko, což zabránilo vážnému ohrožení NPR Kotvice a dalších mokřadů v Poodří
- přispěli jsme k přijetí emisního limitu na nebezpečné dioxiny ze spaloven odpadů na stejné úrovni jako v Evropské unii. Vyhláška vstoupila v platnost 1. května 2000 a tímto úspěchem byla korunována petice "Konec dioxinů v České republice" podepsaná více jak

14 tisíci lidí.

- zlepšili jsme podmínky pro populaci kriticky ohroženého plže vrkoče bažinného v PR Kokořinský důl

1999

- prosazení ochrany veseckého údolí před jeho plánovaným zatopením přehradou - podařilo se tím zachránit domov řadě chráněných a ohrožených živočichů a rostlin
- spolu s dalšími neziskovými organizacemi jsme dvakrát po sobě ubránili zákon o ochraně přírody a krajiny před devastujícími změnami navrhovanými některými poslanci
- ve dvou obcích jsme pomohli místním občanům v jejich souboji s firmou W - Eko, která jim nabízela výstavbu spaloven odpadů - v České Vsi na Šumpersku a v Josefově Dole v Jizerských horách
- podařilo se nám zastavit nelegální těžbu v Červeném lomu uvnitř CHKO Český kras a v sousedství přírodní rezervace Kobyla
- dosáhli jsme pozitivních změn v navržené novele tzv. "emisní vyhlášky" tak, aby lépe chránila ovzduší především před emisemi organických látek
- zachránili jsme stovky chráněných škeblí z vypuštěného rybníka Harasov

1998

- zákaz odstřelu kormoránů na Přerovsku
- se skupinou dalších občanských sdružení zastavení projektu rekreačního parku u Rajchérova, který by vedl ke zničení panenské přírody Českomoravské vysočiny
- spolu s řadou občanských sdružení jsme dosáhli toho, že FIS neodsouhlasila konání MS v klasickém lyžování v CHKO Jizerské hory, kde by chystané úpravy vážně poškodily lesní a mokřadní ekosystémy
- místnímu občanskému sdružení v Křečovicích u Rovenska pod Troskami jsme pomohli zabránit otevření nového lomu na kámen
- prosazení posuzování dopravní koncepce v procesu EIA
- po našem podnětu bylo zastaveno kácení starých třešní na svědeckém vrchu Chotuc, ve kterých se vyvíjí vzácné druhy hmyzu

1997

- společně s místními občany jsme dosáhli zastavení projektů spaloven nebezpečných odpadů v Čepí na Pardubicku a v Teplicích nad Metují
- se starosty obcí, právníky a místními občany jsme dosáhli zrušení územního rozhodnutí na výstavbu cementárny u Tmaně v Českém krasu
- občanům v Předenicích na Plzeňsku jsme pomohli zabránit otevření kamenolomu, které by vedlo k poškození významných krajinných prvků

1996

- s využitím místního referenda jsme zabránili výstavbě výrobní suchých maltových směsí u Vejprnic a skládky ve Vřechu

1995

- společně s Hnutím DUHA prosazení novely zákona o ochraně ozónové vrstvy Země a

obrana jeho eroze lobbyisty freonového průmyslu

1 9 9 4

- *na náš návrh byla vyhlášena cyklopěší stezka z Nymburka na Všechlapský vrch*
- *zastavení projektů výstavby podzemních parkovišť v Děčíně*

1 9 9 3

- *zákaz výroby freonových sprejů*
- *záchrana slepého ramene Labe u městečka Sadská*
- *ukončení provozu nebezpečné skládky toxického odpadu u Liberce*
- *vytvoření tůňek pro vzácné korýše (listonohy a žábronožky) v NPR Libický luh*

1 9 9 2

- *zastavení projektů jaderných výtopen v Čechách včetně projektu jaderné výtopny firmy Siemens v Plzni*

1 9 9 1 - 1 9 9 8

- *záchrana desítek mláďat raroha velkého a orla královského na Slovensku a sedmi druhů ohrožených rostlin v západní části Českého středohoří*

Financování organizace

Organizace je financována v převážné většině z grantů. Malou část financování činnosti tvoří členské příspěvky (180 Kč ročně), dary a příjmy z poradenské činnosti či prodeje odborné literatury a benefičních předmětů (např. triček).

Otevřené otázky:

Děti Země jsou na jednu stranu považováni za radikály a "ekoteroristy", aktivisté jsou například obviňováni ze zodpovědnosti za úmrtí na nevyhovujících silnicích ("protože brání postavení dálnice"). Na druhou stranu ani tak anti-ekologickonevládní publicista, jakým je Ivan Brezina, za "nepřátele" nepovažuje Děti Země, ale spíše Greenpeace či Hnutí Duha. Námět do diskuse: čím to je?